

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชา

๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔

(Buddhist Meditation IV)

หลักสูตรสาขาวิชาปรัชญา

คณะพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	พุทธศาสตร์
หลักสูตรสาขาวิชา	พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อวิชา

๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐาน ๔

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓(๒-๒-๕)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาปรัชญา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน พระมหาประทีป สญฺญโม ดร.

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระครูปริยัติธรรมวงศ์, ผศ.ดร., พระมหาปพน กตสารโร/แสงย้อย, พระมหาประทีป สญฺญโม ดร. ผศ.พลเผ่า เพ็งวิภาศ, พระสมบัตร์ ฐิตญาโน, ดร.

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๗ พฤษภาคม ๓๑๑๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตเรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวธรรมที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติฯ วิธีแก้สภาวธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม และนั่งกำหนด สงและสอบอารมณ์

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้รู้วิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวธรรมที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติฯ และวิธีแก้สภาวธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน

๒. เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวธรรมที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติฯ และวิธีแก้สภาวธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบันกับมหาสติปัฏฐานสูตร

๓. เพื่อให้ได้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน

ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

๑. มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น สามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์
๒. มีสภาพจิตใจที่เบิกบาน แจ่มใส
๓. รู้จักบริหารจัดการกับตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ รู้จักคิด รู้จัก ควบคุมตัวเอง ก้าวทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

ค. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนดส่งและสอบอารมณ์

๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/มีการปฏิบัติกรรมฐานประจำปี	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต	
๑. คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑) ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกายการเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปฎิบัติพิเศษก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
๒) ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำ และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ

	- มีกติกากีที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น																													
๓) ด้านจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้ถึงแก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้																													
๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔))																														
๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา					๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔							
●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○		○	●	●	●							
๑. คุณธรรมและจริยธรรม																														
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม										๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม										๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม										
(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตน เพื่อพระพุทธศาสนา (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น										(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง ประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน										(๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอ และการตอบคำถาม (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิต (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อน ประเมินเพื่อน										
๒. ความรู้																														

๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน ความรู้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านความรู้
(๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ใน การดำเนินชีวิตได้และแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง	(๑) สอนแบบบรรยายและใช้ โจทย์ปัญหา (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน	(๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาค เรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่ มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๓. ทักษะทางปัญญา		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน ปัญญา	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านปัญญา
(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความ เข้าใจ และประเมินข้อมูลจาก หลักฐาน (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และ ทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ ภาพประกอบ (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน	(๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาค เรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่ มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ
(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งใน ฐานะผู้นำและผู้ตาม (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุม อารมณ์ และยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	(๑) มอบหมายงานกลุ่ม (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้น ในชุมชนและสังคม (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้น เรียนและนอกชั้นเรียน (๔) ศึกษาดูงาน	(๑) สังเกตพฤติกรรมและการ แสดงออกระหว่างการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับ มอบหมาย (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิต
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		

๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้ (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	(๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี ๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ๓) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ๔) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

๒. สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด		จำนวนชั่วโมง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	การวัดผล	ผู้สอน
หน่วยที่ ๑	๑. ทดสอบก่อนเข้าบทเรียน ๒. แนะนำแผนการสอน ๒.๑ คำอธิบายรายวิชา ๒.๒ วัตถุประสงค์รายวิชา ๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ๒.๔ วิธีการประเมินผล ๒.๕ งานมอบหมาย ๓. การเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ๔. การสอบวัดผลประเมินผลในระบบอีเลิร์นนิง ๕. การสอบวัดผลประเมินผลในระบบอีเลิร์นนิง	CLO ๑ CLO ๒	๑	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทางปฏิบัติ วิเคราะห์ วิเคราะห์	- แนะนำรายวิชา - การทำความเข้าใจร่วมกัน เรียน - ทดสอบ วัดผล ผู้เรียนก่อน ศึกษา ในรายวิชานี้ - การบรรยาย - สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	- ทดสอบก่อนการเรียนการสอน-ข้อสอบปรนัย ๖๐ ข้อ-สรุปผล สอบวิเคราะห์ผู้เรียน -ตรวจสอบคะแนนก่อนเรียน -การให้ คำแนะนำ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	พม. ประทีป สฤษฎิ์,ดร.

๑	บทที่ ๑ กรรณฐาน ๒ อย่าง ในพุทธศาสนาเถรวาท ๑.๑ บทนำ ความเป็นมา ความหมายของกรรณฐานใน คัมภีร์พระพุทธศาสนา ๑.๒ ความสำคัญของการ ปฏิบัติกรรณฐาน ๑.๓ ประเภทของกรรณฐาน ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๑.๓.๑ สมถกรรม ฐานและวิธีการปฏิบัติ ๑.๓.๒ วิปัสสนา กรรมฐานและวิธีการปฏิบัติ ๑.๔ การเลือกกรรณฐานที่ เหมาะกับจริต ๑.๕ กิจเบื้องต้นในการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑.๖ ผลของการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน		๒	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน	- บรรยายหัวข้อ ที่ ศึกษา... -สื่อ ที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน - การมอบหมาย งานกลุ่ม กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐานสอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร
๒	หลักการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๒.๑ บทนำ ความเป็นมาของ สติปัฏฐาน ๔ ๒.๒ ความความหมายของ สติปัฏฐาน ๔ ๒.๓ ความสำคัญของสติปัฏ ฐาน ๔ ๒.๔ องค์ประกอบของสติปัฏ ฐาน ๔ ๒.๕ วิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานในสติปัฏฐาน ๔ ๒.๖ วิธีการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ของพระธรรมธีรราชมหา มุนี (โชดก ญาณสิทธิ)วัด มหาธาตุ กรุงเทพมหานคร		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

๓	วิธีการเจริญกายนุปัสสนาในมหาสติปัฏฐานสูตร หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๓.๑ บทนำ ความเป็นมาของกายนุปัสสนาในมหาสติปัฏฐานสูตร ๓.๒ ความหมายของกายนุปัสสนาในมหาสติปัฏฐานสูตร ๓.๓ หลักการเจริญกายนุปัสสนาในมหาสติปัฏฐานสูตร ๓.๓.๑ อาณานิบัติหรือ หมวดลมหายใจเข้าออก ๓.๓.๒ อริยาปถหรือ หมวดอิริยาบถ ๓.๓.๓ สัมปชัญญะหรือ หมวดสัมปชัญญะ ๓.๓.๔ ปฏิกุศลมนสิการ หรือ หมวดมนสิการสิ่งปฏิกุศล ๓.๓.๕ ธาตุมนสิการ ๓.๓.๖ นวสัทธิกา หรือ หมวดปาชา ๙ หมวด ๓.๔ วิธีการเจริญกายนุปัสสนาในมหาสติปัฏฐานสูตร ๓.๕ แนวทางการเจริญกายนุปัสสนาในชีวิตประจำวัน		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในทางปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๔	การเจริญเวทนานุปัสสนาตามแนวหลักสติปัฏฐาน ๔ หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๔.๑ บทนำ ความเป็นมาของเวทนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ๔.๒ ความหมายของเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๔ ๔.๓ ประเภทของเวทนาในสติปัฏฐาน ๔ ๔.๔ เวทนาในหลักธรรมต่างๆ ๔.๕ เวทนาในพระสูตรต่างๆ ๔.๖ การเจริญเวทนานุปัสสนาในสติปัฏฐาน ๔		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในทางปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

					ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPT ใน การ สืบค้น ข้อมูล		
๕	การเจริญสัมปชัญญะในจิต ตานุปัสสนาสติปัฏฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๕.๑ ความเป็นมา ความหมายของการเจริญ สัมปชัญญะในจิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน ๕.๒ ความสำคัญของการ เจริญสัมปชัญญะในจิตตา नुปัสสนาสติปัฏฐาน ๕.๓ องค์ประกอบของจิตตา नुปัสสนาสติปัฏฐาน ๕.๓ การเจริญสัมปชัญญะใน การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๕.๔ องค์ธรรมของจิตตา नुปัสสนาสติปัฏฐาน ๕.๕ หลักการเจริญ สัมปชัญญะในจิตตานุปัสสนา สติปัฏฐาน ๕.๖ ผลของการสัมปชัญญะ ในจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPT ใน การ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ...	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๖	วิธีการเจริญสติสัมโพชฌงค์ ในธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๖.๑ บทนำ ความเป็นมา ความหมายของธรรมานุปัส สนาสติปัฏฐาน ๖.๒ ความหมาย ความสำคัญของสติและ สัมปชัญญะโพชฌงค์ในธรรม านุปัสสนาสติปัฏฐาน ๖.๓ สติและสัมปชัญญะที่ ปรากฏอยู่ในหลักธรรมต่าง ๆ		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม,	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

	๖.๔ สติและสัมปชัญญะที่ปรากฏอยู่ในโพชฌงค์ ๗ ๖.๕วิธีการเจริญสติและสัมปชัญญะโพชฌงค์ในธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน				พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล		
๗	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในสังขวิภังคสูตร หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๘.๑ บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของสังขวิภังคสูตร ๘.๒ ความหมายของสังขวิภังคสูตร ๘.๓ หลักธรรมในสังขวิภังคสูตร ๘.๔ การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในสังขวิภังคสูตร ๘.๕ การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ๘.๖ การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในสังขวิภังคสูตร		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทางปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล	การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ...	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๘	การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในสังขวิภังคสูตร หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๘.๑ บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของสังขวิภังคสูตร ๘.๒ ความหมายของสังขวิภังคสูตร ๘.๓ หลักธรรมในสังขวิภังคสูตร ๘.๔ การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในสังขวิภังคสูตร		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทางปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อ	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

	๘.๕ การปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ๘.๖ การปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานในสังขาริกังคสูตร				หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้น ข้อมูล		
๙	วิปัสสนูปกิเลสในการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๙.๑ บทนำ ความหมายของ วิปัสสนูปกิเลส ๙.๒ ความหมายและ ลักษณะที่จตุกกะของ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ ประการ ๙.๓ วิธีการปฏิบัติที่นำไปสู่ การเกิดวิปัสสนูปกิเลส ๙.๔ วิปัสสนูปกิเลสที่มาใน คัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท ๙.๕ อาการที่ปรากฏชัดแห่ง วิปัสสนูปกิเลส ๙.๖ เหตุเกิดขึ้นของ วิปัสสนูปกิเลส ๙.๗ ลักษณะการเกิดของ วิปัสสนูปกิเลส ๙.๘ เหตุที่เป็นวิปัสสนูปกิ เลส ๙.๙ อาการที่ปรากฏชัดของ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ ประการ ๙.๑๐ วิปัสสนูปกิเลสในการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๑๐	วิปัสสนาในการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๐.๑ ความเป็นมาของ วิปัสสนาในการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน ๑๐.๒ ความหมายของ วิปัสสนาในคัมภีร์พุทธศาสนา เถรวาท		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ ในทาง	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

	๑๐.๓ ความหมายของวิปัสสนาตามทัศนะของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ๑๐.๔ ประเภทของวิปัสสนา ๑๐.๕ ความสำคัญของวิปัสสนา ๑๐.๖ สาเหตุของการเกิดวิปัสสนา ๑๐.๗ วิธีการละวิปัสสนา ๑๐.๘ วิปัสสนาในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน			การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	งานเดี่ยวกรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล		
๑๑	ไตรลักษณ์ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๑.๑ ความหมายของไตรลักษณ์ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๑.๑.๑ ความสัมพันธ์กันระหว่างไตรลักษณ์ ๑๑.๑.๒ ไตรลักษณ์ในพุทธธรรม ๑๑.๑.๓ ทุกข์ในไตรลักษณ์ ๑๑.๒ ลักษณะของไตรลักษณ์ ๑๑.๒.๑ อนิจจลักษณะ (อนิจจตา) ๑๑.๒.๒ ทุกขลักษณะ (ทุกข์ตา) ๑๑.๒.๓ อนัตตลักษณะ (อนตตตา) ๑๑.๓ สิ่งปิดบังไตรลักษณ์		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทางการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยวกรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๑๒	โพธิปักขิยธรรมในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๒.๑ ความ เป็นมาของโพธิปักขิยธรรมใน พุทธปรัชญาเถรวาท ๑๒.๑ ความหมายของโพธิปักขิยธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในทาง	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนา	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงาน	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

	๑๒.๓ โปธิปักขิยธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ๑๒.๔ ความสำคัญของโปธิปักขิยธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๒.๕ หลักธรรมในโปธิปักขิยธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๒.๔.๑ สติปัฏฐาน ๔ ๑๒.๔.๒ สัมมปปธาน ๔ ๑๒.๔.๓ อิทธิบาท ๔ ๑๒.๔.๔ อินทรีย์ ๕ ๑๒.๔.๕ พละ ๕ ๑๒.๔.๖ โพชฌงค์ ๗ ๑๒.๔.๗ อริยมรรคมีองค์ ๘ ๑๒.๖ โปธิปักขิยธรรมในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน			การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	กรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล	ศึกษาอิสระ	
๑๓	หลักคำสอนเรื่องวิปัสสนาญาณในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๓.๑ ความเป็นมา ความหมายของวิปัสสนาญาณในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๓.๒ ความสำคัญของวิปัสสนาญาณในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๓.๓ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดวิปัสสนาญาณ ๑๓.๔ ธรรมะที่บาทฐานแห่งวิปัสสนาญาณ ๑๓.๕ วิปัสสนาญาณ ๙ ๑๓.๕.๑ อุทยัพพยานุปัสสนาญาณ ๑๓.๕.๒ รั้งคานุปัสสนาญาณ ๑๓.๕.๓ ภัยตูปัฏฐานญาณ ๑๓.๕.๔ อาทีนวานุปัสสนาญาณ		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการหลักคำสอนที่สำคัญในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หลักคำสอนในคัมภีร์การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การมอบหมายงานเดี่ยว กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน สอนโดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

	๑๓.๕.๕ นิพพิทานุปีสนาญาณ ๑๓.๕.๖ มุญจิตุกัมมตาญาณ ๑๓.๕.๗ ปฏิสังขานุปีสนาญาณ ๑๓.๕.๘ สังขารุปกชาญาณ ๑๓.๕.๙ สัจจานุโลมิกญาณ ๑๓.๖ คุณค่าต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนา						
๑๔	สุทธิ ๗ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๔.๑ ความเป็นมา ความหมายของวิสุทธิ ๗ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๔.๒ ความสำคัญของวิสุทธิ ๗ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๔.๓ วิสุทธิ ๗ ความบริสุทธิ์ ๗ ชั้น ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๑๔.๓.๑ สีลวิสุทธิ ๑๔.๓.๒ จิตตวิสุทธิ ๑๔.๓.๓ ทิณฺณวิสุทธิ ๑๔.๓.๔ กังขาวิตรณวิสุทธิ ๑๔.๓.๕ มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ ๑๔.๓.๖ ปฏิปทาญาณทัสสนวิสุทธิ ๑๔.๓.๗ ญาณทัสสนวิสุทธิ ๑๔.๔ วิธีปฏิบัติวิสุทธิ ๗ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ การเผยแพร่ การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน มันสู่ ประเทศ ไทย -คุณค่า ของ การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน หลักธรรมใน การดำเนิน ชีวิต	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๑๕	สำนักปฏิบัติกรรมฐานในประเทศไทย หัวข้อเนื้อหาประจำบท ๑๕.๑ ชีวประวัติหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต และหลักคำสอน ๑๕.๒ แนวทางปฏิบัติ กรรมฐานแบบพุทโธ		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ การเผยแพร่ การปฏิบัติ วิปัสสนา	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา... -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

	๑๕.๓ ชีวประวัติของท่าน พุทธทาส ภิกขุ และหลักคำ สอนหลักอานาปานสติ ๑๕.๔ แนวทางการปฏิบัติอานา ปานสติกรรมฐาน ๑๕.๕ ชีวประวัติพระธรรมธีร ราชมหามุนี(โชดก ญาณ สิทธิ) และหลักคำสอน ๑๕.๖ หลักการปฏิบัติของ สายยุบหนอ--พองหนอ ๑๕.๗ ประวัติพระเทพสามุนี (หลวงพ่อด จันทสโร) และ หลักคำสอน ๑๕.๘ หลักการปฏิบัติของ สายสัมมา อรหัน ๑๕.๙ ประวัติสายการเจริญ สติแบบเคลื่อนไหว (หลวงพ่ เทียน จิตตสุโก). ๑๕.๑๐ หลักการปฏิบัติของ สายการเจริญสติแบบ เคลื่อนไหว			กรรมฐาน มันสู่ ประเทศ ไทย -คุณค่า ของ การปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน หลักธรรมใน การดำเนิน ชีวิต	คำปรึกษาการ ปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน การ มอบหมาย งานเดี่ยว กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของการปฏิบัติ วิปัสสนา กรรมฐาน สอน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้น ข้อมูล	ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	
บทที่ ๑๖	กิจกรรมบูรณาการกับงานวิจัย ,กับการ บริการวิชาการแก่สังคม,กับ การทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรมในรายวิชา		๓	นิสิตเข้าร่วม กิจกรรมใน งานวิจัย เรื่อง วังปลาหน้า วัด การ อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ลำน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัด ขอนแก่น	- เข้าร่วม กิจกรรม เก็บข้อมูล ผู้เข้าร่วม กิจกรรม สืบทอดปล่อย ปลาลำน้ำพอง, - กิจกรรม บรรยายพุทธ ธรรมเรื่องพุทธ ศาสนากับ สิ่งแวดล้อม แก่ประชาชนที่ เข้า ร่วม กิจกรรม	- ใบงานลงชื่อ กิจกรรม -ใบ สรุป ประเมินความ พึงพอใจใน การเข้าร่วม กิจกรรม	พม. ประทีป สบุญ โม,ดร.
	รวม		๔๘				

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑คุณธรรม จริยธรรม	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒	การอ่านและสรุป บทความการส่งงาน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

		ตามที่มอบหมาย (งานกลุ่ม, งานเดี่ยว)		
๒.ความรู้	๒.๔-๒.๖, ๓.๒	ทดสอบก่อนเรียน สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๑,๘,๑๖	๕๐%
๓. ทักษะทาง ปัญญา	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑,	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงานการทำงาน ผลงานเดี่ยวแนวการ ประยุกต์เข้ากับการ ดำเนินชีวิตและพัฒนา สังคม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๔. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒ ๔.๑- ๔.๖,๓-๕.๔	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงานการทำงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๕. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลข การ สื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	๑.๑- ๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมี ส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียนการนำเสนอ งานศึกษาอิสระ, รายงานการทำงานด้วย โปรแกรมChat GPT	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

๑. เอกสารและตำราหลัก

การศาสนา, กรม. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ ๑๐, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ ๑๒, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.

ประมวลการสอนวิชาประวัติพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๔.

ชา สุภทโท,หลวงพ่. นอกเหนือเหตุผล. อุบลราชธานี : วัดบุงหวาย, ๒๕๒๔.

ภัททันตะ อาสภเถระ, พระ. วิปัสสนาที่ป็นปฏิภา. กรุงเทพฯ : ไพศาลวิทยา, ๒๕๑๘.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก, ๒๕๐๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

อรรถกถาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ธรรมเนียมราชมหามุนี(โชดก ญาณสิทธิ), พระ. หลักปฏิบัติ สมณะ-วิปัสสนากรรมฐาน : อมรินทร์
พรินต์ติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๒.

ธรรมเนียมราชมหามุนี(โชดก ญาณสิทธิ), พระ. อุดมวิชา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร., ๒๕๓๑.

วิปัสสนากรรมฐานภาคสอง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๒.

ธนิต อยู่โพธิ์. สติปัฏฐานสำหรับทุกคน, กรุงเทพฯ : ศิวพรการพิมพ์, ๒๕๑๘.

ประวัติและผลงานพุทธทาสภิกขุ, กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๓๘.

ราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์ , ๒๕๒๕.

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ พิมพ์ครั้งที่ ๘, กรุงเทพฯ :
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

เทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก , ๒๕๓๒.

ราชวิสุทธิโสภณ(วิลาส ญาณวโร) ป.ธ.๙.พระ. วิมุตติรัตนมาลี, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๙.

ศรีวิสุทธิกวี, พระ. การบริหารจิต, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๙.

สมภาร สมภาโร, พระ. ธรรมะภาคปฏิบัติ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

อินทวงศ์สะเถระ, พระ. ปุจฉาวิสัชนา มหาสติปัฏฐานสูตร, กรุงเทพฯ : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๔๕.

พุทธทาสภิกขุ. อานาปานสติภาวนา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๓๕.

อุบลมณี, วัดหนองป่าพง, อุบลราชธานี : ๒๕๓๕

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เอกสารประกอบการสอน วิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ผศ.พระสมภาร สมภาโร(ทวีรัตน์)รวบรวมและเรียบเรียง

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ขอเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน -
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปีหรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือนวัตกรรมใหม่ๆ
